

Tuntosarvi

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

1/2021

Usher-perheiden
hyvinvointi ja jaksaminen

Tietojenkäsittelyn opetusta
kosketuksen avulla

Sisältö

Pääkirjoitus.....	3
Syyskokous järjestettiin hajautetusti	4
Usher-perheiden hyvinvointi ja jaksaminen	6
Kuntoutusohjaus auttaa etsimään ratkaisuja arjessa.....	8
Tietojenkäsittelyn opetus kosketuksen avulla	12
Ojala rohkaisee kuurosokeita koodaamaan	15
Tietovisa	16
Suomen Kuurosokeat ry:n kannustusapuraha	17
TTP on arjen turvaverkko.....	18
STEA julkaisi rahoitusehdotuksensa	21
Vammaisten tulkkauspalvelun kilpailutus päättynyt.....	21
1970-luku: yhdistys perustetaan	22
Ilmoitukset.....	24
Sarjakuva	27

Etukansi: VTS Ristontalo Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Kuva: Pentti Pietiläinen. Takakansi: Lyhty ja kynttilä. Kuva: Pixabay

Tuntosarvi

47. vuosikerta
ISSN 2490–1695

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry

Levikki

600

Taitto

Heidi Häyrynen

Päätoimittaja

Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Vuosikerran hinta

Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ilmainen. 9 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

Mainosten hinnat

puoli sivua 140 euroa
2 x 1/2 palstaa 70 euroa
1 palsta 60 euroa
1/2 palstaa 35 euroa
1/4 palsta 20 euroa

Tilaukset ja osoitteenmuutokset

Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:osoitteenmuutos@kuurosokeat.fi

Toimiston aukioloaika

ma–pe klo 9.00–15.00

Painopaikka

Viestipaino Oy, Tampere

Toimituksella on oikeus käyttää lehden juttuja yhdistyksen internet-sivulla www.kuurosokeat.fi.

Suomen Kuurosokeat ry – vaikuttamista ja toimintaa 50 vuotta!

Suomen Kuurosokeat ry perustettiin ja rekisteröitiin yhdistykseksi vuonna 1971. Yhdistyksen perustamisessa olivat kuurosokeat itse asialla ja siinä avustivat silloiset näkövammaistyöntekijät. Koettiin, että kuurosokeat tarvitsevat oman yhdistyksen ajamaan kuurosokeiden asioita.

Toiminnan alusta asti yhdistyksen jäsenet ovat olleet päättävässä roolissa sekä tottuneet ottamaan kantaa ja vaikuttamaan. Vuosien aikana tehdyt päätökset ja valinnat ovat nyt tämän hetken todellisuutta.

Tänä päivänä yhdistys on vireä viisikymppinen. Toiminta on valtakunnallista. Toimialueena on koko Suomi. Nostan esille muutamia merkittäviä asioita yhdistyksen toiminnasta:

Aluepalvelut, ICT-palvelut ja kommunikaatiopalvelut toimivat koko Suomen laajuudella. Muutosten ja viime aikojen pandemian takia on opittu etäyhteyksien käyttöä. Yllättävien monet asiat ovat silti mahdollisia.

Voimavaroja vahvistava toiminta toteutuu säännöllisesti Uudenmaan ja Pirkanmaan alueilla.

Järjestöohjaajan työkenttänä on koko maa. Monet asiat pystytään tekemään

nykyään etäyhteyksillä. Vertaistuellisia valtakunnallisia ja paikallisia kerhoja kokoontuu.

Kelalle tuotettavaa kuntoutustoimintaa on takana jo 30 vuotta. Nyt kuntoutustoiminta jatkuu omissa tiloissa Tampereella.

Asumisen palvelut ovat jatkuneet 37 vuotta. Vuonna 1983 aloitettiin palvelutalona ja nykyään tarjotaan monimuotoisia asumisen palveluja kuurosokeille ja viittomakielisille.

Vuosikokouksiin osallistuu merkittävä jäsenmäärä. Päätöksiä halutaan olla tekemässä.

Toiminnan piirissä on paljon ihmisiä. Se on suuri ilon aihe ja osoitus yhdistyksen toiminnasta ja tarpeellisuudesta!

Yhdistyksen tärkeä tehtävä on aina ja joka tilanteessa pitää kuurosokeiden puolia ja turvata mahdollisuus kuurosokeiden omaehtoiseen hyvään elämään myös tulevana vuosikymmeninä. Tehdään yhdessä huomistakin hyvä. Paljon onnea Suomen Kuurosokeat ry, 50 vuotta!

Risto Hoikkanen, toiminnanjohtaja ■

Kokouksen pääpaikkana toimi Tampere.

Syyskokous järjestettiin hajautetusti

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen

Suomen Kuurosokeat ry:n sääntömääräinen syyskokous pidettiin lauantaina 21.11. Koronatilanteen kokoontumisrajoitusten takia kokous järjestettiin historiallisesti hajautetusti viidellä paikkakunnalla: Tampereella (pääpaikka), Helsingissä, Porissa, Oulussa ja Jyväskylässä. Kokous pidettiin nyt myös yksipäiväisenä.

Kokouksen avasi puheenjohtaja **Tuula Hartikainen**. Aluksi **Ulla Kungakselle**

luovutettiin kunniakirja ja kukkakimppu kunniapuheenjohtajuudesta, joka hänelle myönnettiin tämän vuoden kevätkokouksessa. Ulla kiitti kokousväkeä saamastaan luottamuksesta.

Tuula Hartikainen kävi läpi talous- ja toimintakatsauksen vuodesta 2020 syyskuun loppuun asti.

Läsnä kokouksessa oli 65 äänivaltaista jäsentä ja omaisjäsentä, joilla on äänioikeus sekä yhdeksän omaista, joilla ei ole äänioikeutta. Valtakirjalla läsnä oli 13 jäsentä. Kaikkiaan äänioikeutettuja oli siis 78 jäsentä.

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kokoukselle valittiin puheenjohtajaksi **Sanna Paasonen**. Lisäksi valittiin sihteeri, ääntenlaskijat ja pöytäkirjan tarkastajat.

Kokouksen esityslista vahvistettiin. Julkilausuma vuodelle 2021 hyväksyttiin. Siinä tuodaan esille muun muassa saavutettavan tiedonsaannin turvaamisen tärkeys kuurosokeille. Järjestö on huolissaan kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten asemasta, jos järjestön rahoitus vaarantuu.

Kokous äänesti puheenjohtajan ja hallituksen jäsenten palkkioista kalenterivuodelle 2021. Hallituksen esitys hyväksyttiin. Muut hallituksen palkkiot ja tilintarkastajien palkkiot hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Varapuheenjohtajaksi valittiin **Timo Peltomäki**. Hallitukseen valittiin kolme varsinaista jäsentä erovuoroisten tilalle. Valituiksi tulivat **Aarne Pirkola**, **Irja Rajala** ja **Riku Virtanen**. Hallituksessa jatkavat puheenjohtaja Tuula Hartikainen sekä hallituksen jäsenistä **Saini Lepistö** ja **Elina Hujala**.

Yhdistyksen toimintasuunnitelma hyväksyttiin pienin muutoksin. Talousarvio vuodelle 2021 vahvistettiin.

Kokouksessa käsiteltiin jäsenaloitetta, joka vaatii yhdistyksen nimen muuttamista Kuulonäkövammaiset ry:ksi. Asiasta käytiin keskustelua ja lopuksi äänestettiin. Äänestyksen mukaan yhdistyksen nimi säilyy ennallaan. ■

Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Timo Peltomäki.

Ulla Kungas sai kunniakirjan ja kukkimpun kunniaapuheenjohtajuudesta.

Usherin oireyhtymää sairastavien lasten psykososiaalinen hyvinvointi ja perheiden saama tuki

Teksti: Kaisa Aunola, Ira Klemetti, Sanni Parviainen ja Tuija Aro, Jyväskylän yliopisto

Usherin oireyhtymä on perinnöllinen ja iän myötä etenevä kuulonäkövamma. Tutkimme vuosina 2018–2020 Jyväskylän yliopistossa, miten Usherin oireyhtymää sairastavat lapset ja nuoret ja heidän perheensä Suomessa voivat, minkälaista tukea perheet ovat hyvinvointinsa tueksi saaneet ja missä määrin saatu tuki on perheiden näkökulmasta ollut riittävää ja oikeinkohdennettua.

JaksUs-hankkeen nimellä kulkevan tutkimuksen rahoittivat Suomen Kuurosokeat ry, Sokeain Lasten Tukisäätiö ja Jyväskylän yliopiston psykologian laitos.

Nuorten huolena kavereiden puute ja yksinäisyys

Tutkimukseen osallistui 13 perhettä mukaan pyydyistä 20:stä. Vanhemmille tehdyssä kyselylomaketutkimuksessa ilmeni, että Usherin

oireyhtymää sairastavilla lapsilla ja nuorilla esiintyi jonkin verran enemmän psykososiaalisia ongelmia kuin väestössä keskimäärin.

Erytisesti esiin nousivat kaverisuhteisiin liittyvät ongelmat. Näitä oli lähes kaikilla tutkimukseen osallistuneilla lapsilla ja nuorilla (87%:lla). Kaverisuhteisiin liittyvät huolet mainittiin usein myös perheiden haastatteluisa. Yksinäisyys, kavereiden puute ja kiusaamiskokemukset koulussa (esimerkiksi ryhmätöiden tai leikkien ulkopuolelle jätetyksi tuleminen) olivat yleisiä.

Kyselylomakkeiden perusteella kolmanneksella lapsista ja nuorista esiintyi käytösongelmina näkyvää oireilua, kuten kiukunpuuskia ja vaikeutta hillitä vihan ja ärtymyksen tunteita. Määrä on enemmän kuin ikätovereilla yleensä. Mielialassa näkyvää oirehdintaa oli puolestaan neljänneksellä. Nämä ongelmat ilmenivät masennusoireina, kouluun liittyvänä stressinä ja väsymyksenä sekä huolena tulevaisuudesta ja oireyhtymän etenemisestä. Erytisesti näön heikkenemistä pelättiin.

Tutkimuksessa nousi esille vertaistuen merkitys

Hyödyllisimmiksi tukimuodoiksi koettiin kuntoutusohjaajilta saatu tuki ja vertaistuki. Kuntoutusohjaajia pidettiin helposti lähestyttävänä ja heiltä saatua empatiaa arvostettiin. Kurssien ja vammaistukien hakemiseen annetun tuen lisäksi kuntoutusohjaajien yhteistyö Usher-lasten koulujen kanssa koettiin tärkeäksi. Kolmannes perheistä kertoi saaneensa paljon apua kuulo- ja/tai näkövammaisten oikeuksia ajavilta järjestöiltä. Tärkeitä tukimuotoja olivat sopeutumisvalmennuskurssit, yksilökuntoutus sekä järjestöjen tarjoama tieto kotiin ja kouluun.

Vertaistuki koettiin merkityksellisenä koko perheen näkökulmasta. Vertaistukea perheet olivat saaneet lähinnä järjestöjen sopeutumisvalmennuskursseilla, vertaisperheviikonlopuissa ja tapahtumissa sekä aistivammaisille lapsille suunnatuilla kesäleireillä. Sopeutumisvalmennuskursseilla toisilta Usher-perheiltä saadut vinkit ja tieto esimerkiksi apuvälineistä ja rahallista tuista koettiin tärkeiksi. Tärkeänä pidettiin myös lapsen mahdollisuutta tavata muita lapsia, joilla on Usherin oireyhtymä tai muu aistivamma. Vertaistuki nähtiin väylänä löytää ystäviä ja saada myös tietoa Usherin oireyhtymästä ja sen kanssa elämään oppimisesta. Vertaistukea ja sopeutumisvalmennuskursseja toivottiinkin sekä vanhemmille että lapsille enemmän.

Perheet kaipaavat lisää tietoa ja neuvontaa

Vertaistuen lisäksi perheet kokivat, että olisi hyödyllistä saada tietoa Usherin oireyhtymästä ja tukipalveluista (mukaan lukien oikeudesta rahallisiin tukiin) enemmän ja nopeammin heti diagnoosin saamisen jälkeen.

Näön ja kuulon tutkiminen eri tahoilla ja eri lääkäreiden tekemänä koettiin kuormittavaksi. Lapsen tilanteen kokonaisvaltaiseksi ymmärtämiseksi toivottiin eri tahojen, kuten kuntoutusohjaajien, terapeuttien ja lääkäreiden, kommunikoivan paremmin keskenään. Kuntoutusohjaajilta, järjestöiltä ja opettajilta toivottiin myös useampia yhteydenottoja ilman, että vanhempien tarvitsisi aina olla aloitteellisia.

Edellä esitetyt tulokset kertovat niistä hyvinvoinnin kulmakivistä, joihin jatkossa olisi syytä kiinnittää huomiota tukimuotoja ja tuen kohdentamista Usher-perheille mietittäessä. Tulosten valossa lasten kaverisuhteiden tukemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota kaikissa ikävaiheissa. Perheet kaipaavat erityisesti tukimuotoja, jotka mahdollistavat vertaistukiverkostojen luomisen ja ylläpitämisen jo varhaisesta vaiheesta lähtien. ■

Kuntoutusohjaus auttaa etsimään ratkaisuja arjessa

Teksti: Heidi Häyrynen

Kun kuulonäkövammaisen tai hänen läheisensä ei enää selviä arjesta samalla tavalla kuin ennen, apua voi hakea kuntoutusohjauksesta.

Kuntoutusohjaajat Kaisa Surakka (vasemmalla) ja Anna Nygrén arvioivat asiakkaan palvelu- ja kuntoutustarvetta. Tavoitteena on asiakkaan sujuva arki. Kuva: Liisa Romo.

Kuntoutusohjaus on asiakkaalle maksetonta neuvontaa ja ohjausta, jota saa kuulonäkövammaan liittyvissä asioissa. Kuntoutusohjaus perustuu lakiin. Sen tarkoituksena on parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia itsenäiseen elämään.

Palveluun voi hakeutua ottamalla yhteyttä sairaalaan silmä- tai kuulokeskukseen, jossa kuntoutusohjaaja ja lääkäri tekevät arvion kuntoutusohjauksen tarpeellisuudesta.

Suomen Kuurosokeat ry toteuttaa syntymästään kuurosokeiden, kuulonäkövammaisten ja aistimonivammaisten kuntoutusohjausta. Asiakkaina on kaikenikäisiä lapsista aikuisiin. Kuntoutusohjaajina toimivat **Kaisa Surakka** ja **Anna Nygrén**.

– Olemme mukana usein siirtymävaiheissa muun muassa päiväkotiin, kouluun tai kotoa asumisyksikköihin siirryttäessä. Asiakaskäynneillämme painottuvat kommunikaatioasiat, Surakka kertoo.

Kuntoutusohjauksessa arvioidaan asiakkaan kokonaistilannetta ja toimintakykyä hänen omissa toimintaympäristöissään. Tilannetta selvitetään

**Tauno perheineen on saanut ohjausta kommunikation harjoitteluun.
Kuva: Heidi Häyrynen**

käymällä asiakkaan luona esimerkiksi kotona, asumisyksiköissä tai työpaikoilla.

– On tilanteita, että asiakas ei pysty tekemään itselle tärkeitä asioita, tai osallistumaan yhteiseen toimintaan kuulonäkövamman vuoksi. Silloin mietimme yhdessä ratkaisuja, kuinka mahdollistamme osallistumisen, Nygrén sanoo.

Käynneillä havainnoidaan kuulonäkövamman vaikutuksia arjessa selviytymiseen. Kuulonäkövamman vaikutusta kommunikation, itsenäiseen liikkumiseen ja apuvälinetarpeisiin.

Asiakasta tuetaan hakemaan palveluita ja apuvälineitä, joiden avulla arki olisi sujuvampaa.

Lasten kuntoutusohjauksessa keskitytään kuulonäkövammatiedon jakamiseen lapsen toimintaympäristöissä. Ohjauksessa paneudutaan päivittäisten toimintojen harjoitteluun, kommunikation tukemiseen ja eri aistien hyödyntämiseen.

Aikuisten kuntoutusohjauksessa pohditaan yksilöllisiä ratkaisuja arjessa toimimisen tueksi.

Kuulonäkövammaisilla kuntoutusohjauksen ja kuntoutuksen tarve on yleensä jatkuvaa.

– Kuntoutus on koko elämän kestävä prosessi. Ajoittain kuntoutusohjaukselle voi olla vähäisempi tarve. Varsinkin aistitilanteiden heikentyessä ja arjen muutoksissa tarvitaan enemmän kuntoutusohjausta.

Nygrén ja Surakka toivovat, että asiakkaat ja sairaanhoitopiirit ottaisivat rohkeasti yhteyttä. Harvinaissairauksissa on tärkeää yhdistää kaikkien

ammattilaisten erityisosaaminen. Kaikki yhteistyö on asiakkaan parhaaksi.

Apua kommunikaation haasteisiin

Pienet kädet tutkivat keskittyneesti **Tauno-isän** kättä. On menossa **Valton** ruokatauko Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. Se tarjoaa perheelle hyvän tilaisuuden harjoitella yhdessä taktiilia viittomista ja vuorovaikutusta.

Tauno kertoo, että Valton näönkuntoutus on aloitettu jo alle puolen vuoden

Lastenlaulun kuvailua selkään. Vuorovaikutuksessa tärkeää on yhdessäolo. Kuva: Heidi Häyrynen.

ikäisenä. Se ei vastannut kuitenkaan riittävästi perheen tarpeisiin. Kun lapsella diagnosoitiin myös kuulovamma, Valton kuntoutusohjaus siirrettiin Suomen Kuurosokeat ry:lle.

– Olemme tarvinneet kuntoutusohjausta erityisesti kommunikointiin liittyvien haasteiden kanssa. Koska Valto on monivammainen lapsi, on hänen kanssaan kommunikointi erittäin haastavaa. Olemme saaneet ohjausta myös erilaisiin harjoitteisiin kommunikointiin liittyen sekä Valton aloitteiden tulkitsemiseen.

Kuntoutusohjaajat ovat perheelle monella tavalla tukena. He ovat olleet apuna Valton päiväkodin henkilökunnan ohjauksessa ja välittäneet päiväkotiin tärkeää tietoa lapsen tarpeista ja erityispiirteistä. Valton tarpeet on osattu sen jälkeen huomioida päiväkodissa paremmin.

– Kuntoutusohjaajilta olemme saaneet lisäksi ohjausta Valton tuen tarpeiden kartoittamiseen sekä esteettömyysasioihin, kun rakensimme esteetöntä kotia perheellemme.

Suurimman hyödyn perhe on kokenut saaneensa yhteisen kommunikaation paranemisesta. Vanhemmat ovat oppineet tulkitsemaan Valtoa paremmin sekä ilmaisemaan omia aikeitaan lapselle muutenkin kuin puheella. Tauno korostaa myös henkisen tuen tärkeyttä.

– Olemme voineet keskustella sellaisista Valton asioista, joista ei oikein muualla pääse keskustelemaan.

Perhe on päässyt myös kuntoutusjaksolle. Kommunikointi- ja vuorovaikutusharjoitteet olivat siellä keskeisessä roolissa. Vanhemmat ja Valto ovat opetelleet yhdessä taktiiliviittomia.

– Valton yksilöllinen kuntoutusjakso Suomen Kuurosokeiden järjestämänä oli virkistävää vaihtelua koko perheen arkeen, ja ennen kaikkea Valto itse tuntui nauttivan saamastaan huomiostaan ja uusista virikkeistä, Tauno sanoo. ■

Kuntoutusohjaukseen hakeutuminen

- Kuulonäkövammaisen voi hakeutua kuntoutusohjaukseen ottamalla yhteyttä vammaispalveluihin tai sairaalan kuulon tai näön kuntoutusohjaajaan. Neuvontaa saa myös Suomen Kuurosokeat ry:n kuntoutusohjaajilta: kuntoutusohjaus@kuurosokeat.fi

- Lisätietoa kuntoutusohjauksesta: www.kuurosokeat.fi ->palvelut ->kuntoutusohjaus

Tietojenkäsittelyn opetus kosketuksen avulla

Teksti: Maarit Patrikainen
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry, ICT-koulutus

sähköisiksi ja korona vauhdittaa tätä kehitystä entisestään. Yhteiskunnan palveluiden digitalisointi edellyttää myös vammaisilta ihmisiltä hyviä tietokoneen käyttötaitoja.

Nykymaailmassa on jo hyvin vaikeaa tulla toimeen ilman tietokonetta: palvelut muuttuvat kovaa vauhtia

Oppiminen sinänsä ei tuota kaikille ongelmia. Suurimmat vaikeudet liittyvät yleensä tiedonkulkuun,

Sosiaaliset pikaviestit helpottavat ICT-koulutuksen kommunikaatiotilanteiden sujuvuutta. Ne antavat sellaista tietoa, mitä ei nähdä tai kuulla itse tilanteessa. ODOTA –palaute voi tarkoittaa, että oppilas joutuu hetken odottamaan voidakseen jatkaa tai saadakseen ohjeen virhetilanteessa tai että oppilaan on maltettava hetki ennen omaa puheenvuoroaan, jos edellisellä puhujalla on asia kesken.

kommunikointiin ja monimutkaiseen tietotekniseen käyttöympäristöön. Kuulonäkövammaisen joutuu ponnistelemaan uuden oppimisessa huomattavasti kuulevaa ja näkevää enemmän. Oppiminen kuluttaa enemmän voimia ja vie pidemmän ajan. Sitä ei siis voi tehdä samanlaisin ehdoin kuin kuuleville ja näkeville.

Suomen Kuurosokeat ry:n ICT-palveluiden ICT-koulutuksessa käytämme tuntoaistiin perustuvia kuvailu-, palaute- ja ohjeistustapoja osana ryhmässä tapahtuvaa tietojenkäsittelyn

opetusta. Niillä täydennetään ja/tai korvataan kuulonäkövammaisten asiakkaiden kuulon ja/tai näön kautta saamaa tietoa.

Kandidaatintutkielmassani kuvaan ryhmäkoulutusta, kuinka ICT-koulutuksen kehittämä ryhmäkoulutusmalli käytännössä toteutuu ja millä tavalla tuntoaistiin perustuvat menetelmät toimivat opetustilanteessa.

Kuurosokeiden tietokoneen ja sen ohjelmien hallinnan opetus keskittyy yleisesti yksilölliseen ohjaukseen,

Kehoviittomien avulla voidaan antaa komentonäppäinten painamisohjeita ilman, että ohjattava nostaa käsiään näppäimistöltä tai siirtää katsettaan näytöltä. Kuvassa vaihtonäppäimen kehoviittoma.

jolloin tietokone mielletään tiedon- saannin, kommunikoinnin ja itsenäi- sen elämän apuvälineeksi.

Jos henkilö ei osaa käyttää tietokoneta ja sen sovelluksia, ei hänen esimerkiksi ole mahdollista itsenäisesti hoi- taa omaa talouttaan verkkopankissa, käyttää erilaisia verkon viranomais- palveluita, pitää yhteyttä ystäviin kauempana tai tehdä ostoksia verk- kokaupoista. Tästä seuraa merkittä- viä toimintarajoitteita ja muusta maa- ilmasta eristämistä.

Monet sellaiset taidot, joita nyky-yh- teiskunnassa pidetään itsestään sel- vinä, vaativat kuurosokealta monin- kertaisia ponnistuksia. Niiden oppi- minen ja opin siirtäminen käytäntöön saattaa kestää jopa vuosia.

ICT-koulutuspalvelujen ryhmäkoulu- tus tarjoaa opetusta jatkoksi yksilöl- liselle ohjaukselle niille, jotka halua- vat oppia enemmän. Tarjoamme tieto- koneopetusta aikuisille kuurosokeille tietokonetta käyttäville henkilöille.

Ryhmämuotoinen koulutus suunnitel- laan huomioiden kuulo- ja näkövam- man asettamat rajoitukset. Opetuksen lähtökohdat ovat apuvälinelähtöinen koulutussisältö ja -materiaali, mukau- tettu etenemisvauhti ja sujuva kom- munikaatio tulkkaus- ym. järjestelyil- lä. Siinä otetaan huomioon kuuroso- keiden kielelliset taustat.

ICT-ryhmäkoulutuksen opetustilan- teet ovat erilaisen kommunikaati- on jatkuvaa soveltamista. Sosiaalis- haptinen kommunikaatio täydentää ja korvaa näköön ja kuuloon perustu- vaa viestintää ja vuorovaikutusta mer- kittävällä tavalla ja on oleellinen osa ryhmäkoulutusta. Haptinen ohjeistus toimii myös opetusvälineenä, tukee muuta oppimateriaalia ja oppilaiden ohjaamista ja antaa tietojenkäsittelyn opetukselle aivan uuden ulottuvuu- den. ICT-koulutusta järjestetään Kuu- rosokeiden Toimintakeskuksella Tam- pereella.

Kandidaatintutkielmani *"Tietojenkä- sittelyn opetus kosketuksen avulla"* on luettavissa Suomen Kuurosokeat ry:n kirjastossa sähköisessä muodossa. Kirjaston tietokanta löytyy osoittees- ta: <http://kuurosokeat-kirjasto.kuurosokeat.fi/>

Kirjoittaja työskentelee Suomen Kuu- rosokeat ry:n ICT-palveluissa ICT-kou- luttajana. ■

Ojala rohkaisee kuurosokeita koodaamaan

Teksti: Jaakko Evonen

Kuva: Tuukka Ojalan kotialbumi

Tuukka Ojala on kulkenut pitkän tien ohjelmoinnin maailmassa. Hän sai ensikosketuksen alaan jo 10-vuotiaana, jolloin hän sai ensimmäisen tietokoneensa. Ojala oli kiinnostunut tietokoneiden ja etenkin verkkosivujen

toimintaperiaatteista. Lukiossa vahvistui päätös siitä, että ohjelmointi olisi hänen tuleva ammattinsa.

Ojala on sokea ja käyttää apuvälineinä pistenäyttöä ja puhesyntetisaattoria tietokoneessa sekä matkapuhelimessa. Nykyisin hän työskentelee Vincerillä ohjelmistosuunnittelijana ja tekee erilaisia verkkopalveluita sekä tietojärjestelmiä.

Ohjelmistosuunnittelija Tuukka Ojala oli jo lapsesta kiinnostunut tietokoneista ja verkkosivuista.

Koodauskurssi miellyttävä kokemus

Ojala veti hiljattain Suomen Kuurosokeat ry:n koodauksen perusteet -kursin, jossa käytiin läpi yleisesti mitä ohjelmointiin kuuluu ja mistä voidaan lähteä liikkeelle. Kurssi toteutettiin etänä Microsoft Teams -ohjelmalla.

– Kuulonäkövammainen kanssa toimimisesta minulla ei ollut minkäänlaista kokemusta. Erityisesti mietitytti se, osaanko puhua riittävän rauhallisesti ja jäsennellysti, jotta tulkeille jää riittävästi aikaa tulkata puheeni.

Ojalalle kurssi oli kokonaisuudessaan mielenkiintoinen kokemus. Hän antaa kiitosta osallistujille haastavien kysymysten esittämisestä.

Ohjelmoinnista mahdollisuuksia

Ojalan mukaan koodausala on hyvä vaihtoehto myös kuurosokeille, koska

sitä voi tehdä niin kuurona kuin sokeanakin. Aloittaa voi omasta verkkosivusta ja siitä edetä aloittelijaystävälliseen ohjelmointikieleen, kuten JavaScriptiin tai Pythoniin.

– Näkötilanteesta tosin riippuu, millaiset työt ovat mahdollisia. Esimerkiksi täysin sokeana on mielekkäintä tehdä erilaisia taustajärjestelmiä, joissa ei tarvitse tehdä graafisia käyttöliittymiä.

Ohjelmointiala ei tosin kaikille sovi, Ojala muistuttaa. Hän nostaa esille paineen ja kiireen sietokyvyn tärkeyden.

– Ohjelmointia ei voi opetella mekaanisesti kuin jonkin liukuhihnätyön. Tämän päivän ohjelmointityö on tiimissä tapahtuvaa luovaa ongelmanratkaisua ja jatkuvaa uuden oppimista. ■

Tietovisa

1. Milloin viimeinen kahvin kieltolaki kumottiin?

2. Mikä Euroopan pääkaupunki on aiemmin ollut toisen maan pääkaupunki?

3. Kuinka Tanskan lippu syntyi legendan mukaan?

4. Keiden faraiden pyramidit on Gizassa?

5. Mikä on nuorin Yhdysvaltojen osavaltio?

Tietovisan on laatinut Eetu Seppänen. Vastaukset löytyvät sivulta 27. ■

Suomen Kuurosokeat ry:n kannustusapuraha

Kuulonäkövammaisen henkilö voi hakea Suomen Kuurosokeat ry:n kannustusapurahaa opintojen päättymisen johdosta.

Yhdistys haluaa kannustusapurahalla tukea vastavalmistunutta peruskoulun jälkeisten opintojen menestyksekkäästä suorittamisesta. Kannustusapuraha on suuruudeltaan suoritettua tutkinnosta riippuen 150–750e.

Anomus apurahasta tulee tehdä viimeistään kuusi kuukautta valmistumisesta. Vapaamuotoinen hakemus toimitetaan palveluasiantuntija Harri Peltolalle, harri.peltola@kuurosokeat.fi tai p. 040 505 4683.

Mainitse viestissä omat yhteystietosi, tutkintonimike, valmistumispäivämäärä sekä pankkiyhteytesi. Liitä kopio tutkintotodistuksesta, josta selviää opintojen laajuus (esimerkiksi valokuva).

Yhdistyksen myöntämien kannustusapurahojen suuruudet:

- * ylioppilastutkinto 200e
- * ammatillinen perustutkinto, ammattitutkinto, erikoisammattitutkinto, muut ammatilliset tutkinnot tai ammatilliset opinnot harkinnanvaraisesti 150–300e
- * alemmat korkeakoulututkinnot 350e
- * ylempi korkeakoulututkinto 500e
- * lisensiaatin tutkinto 500e
- * tohtorin tutkinto 750e ■

TPP on arjen turvaverkko

Teksti: Marika Rönnerg

Tekstipuhelupalvelu eli TPP on monelle edelleen tärkeä palvelu. Palvelua voi käyttää perinteisellä tekstipuhelinlaitteella, tietokoneella tai mobiilisovelluksella myMMX . Palvelua voi käyttää suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Palvelu siirrettiin vuoden 2020 alussa Kuurojen Liiton vastuulle, mutta samalla STEA pienensi palvelun määrärahaa. Siksi palvelu ei enää ole auki 24/7.

Tilastojen mukaan TPP:n käyttö on selvästi vähentynyt vuosien myötä, sillä rinnalle on tullut muitakin yhteydenottovaihtoehtoja, esimerkiksi sähköposti, tekstiviestit ja chat. TPP koetaan silti edelleen tärkeäksi ja jopa korvaamattomaksi palveluksi. Moni käyttää sitä yhä viikoittain. Palveluun ollaan myös pääosin tyytyväisiä.

”Turvattomalta tuntuu”

Sekä järjestöt että tekstipuhelupalvelua tarjoava Vakka-Suomen Puhelin tekivät kyselyn kesäkuussa TPP:n käytöstä. Vaikka vastauksia ei tullut

paljon, niistä saatiin kuitenkin tärkeää tietoa.

Aukioloaikojen supistaminen on lisännyt monen turvattomuuden tunnetta. Erityisen huolissaan oltiin siitä, miten hätätilanteessa voidaan ottaa yhteyttä yöllä tai sunnuntaina, kun TPP on kokonaan kiinni. Korona-aikana on ollut tarve ottaa yhteyttä omaan terveysasemaan ja kysyä neuvoja oireiden perusteella, mutta on pitänyt odottaa, että TPP on taas auki. Eläinlääkäreitä ei saa kiinni kuin puhelimitse, eikä aina ole saatavilla kuulevaa, jota pyytää avuksi soittoihin.

TPP:n aukioloaikojen lyhentämisellä on ollut myös erikoisia seurauksia palvelun käyttöön. Ennen ahkerasti palvelua käyttänyt saattaa käyttää palvelua nyt paljon vähemmän siksi, ettei palvelu ole enää ympärivuorokautisesti auki. Käyttäjä valitsee siis TPP:n sijaan jonkin muun yhteydenottotavan silloinkin, kun TPP olisi auki.

”TPP sopii asiointeihin”

Tekstipuhelupalvelua käytetään pääosin siihen, että otetaan yhteyttä viranomaiseen tai palveluun: varataan aikaa sosiaalitoimistoon, soiteaan asunnonvälitykseen, hoidetaan

Ensimmäinen tekstipuhelin oli lempinimeltään Musta Maija. Esine on Työväen-museo Werstaan / Kuurojen museon kokoelmista. Valokuva: Ilari Järvinen

työasioita tai otetaan yhteyttä lapsen kouluun.

Toinen tärkeä puheluiden aihe on kuulevalle sukulaiselle tai ystävälle soitto. TPP on ainoa palvelu, jonka avulla myös kuuleva voi soittaa kuuroille. Nämä sosiaaliset puhelut ovat tärkeitä. Miten muutenkaan voi tarkistaa kaukana asuvan iäkkään vanhempiensa voinnin, kun korona-aikana ei ole saanut mennä käymään, eikä vanhukSELLA ole älypuhelintakaan?

”Koen, etten ole tasa-arvoinen”

Tekstipuhelupalvelua kehitetään yhteistyössä Vakka-Suomen Puhelimen, Kuuloliiton, Suomen Kuurosokeiden ja Svenska Hörsselförbundetin kanssa. Näistä muodostettu työryhmä pohtii

yhdessä, kuka olisi se viranomainen, jonka vastuulla palvelun oikeastaan kuuluisi olla.

Tällä hetkellä moneen paikkaan saa yhteyden tekstiviestillä, sähköpostilla tai nettisivujen chat-keskustelulla. Kampaajan voi varata nettilomakkeella, lapsen kouluasioissa opettajaan voi olla yhteydessä esimerkiksi Wilma-alustalla ja työasioita hoidetaan paljon sähköpostilla. Sukulaiselle tai ystävälle soitot ovat kuitenkin sellainen osa TPP:n palvelua, jota mikään muu taho ei vielä hoida. Suomessa on tällä hetkellä noin miljoona ihmistä, joille sähköpostin tai muiden digitaalisten kanavien käyttö ei ole mahdollista.

TPP ei ole tarkoitettu hätäpuheluihin!

Hätätilanteiden osalta yhteiskunnassamme alkaa olla vaihtoehtoja. On tärkeää rekisteröityä 112-hätättekstiviestin käyttäjäksi.

Hätäkeskuslaitoksella on myös älypuhelimeen asennettava 112 Suomi -sovellus. Sovelluksella voi toistaiseksi vain soittaa Hätäkeskukseen, mutta tulevien vuosien suunnitelmissa on sen laajentaminen myös niin, että sovelluksella voisi lähettää tekstiä ja kuvia Hätäkeskukseen. Jo nyt sovellus lähettää Hätäkeskukseen paikannustiedon, missä soittaja on, jotta apu löytyy varmimmin perille.

112 Suomi -sovellus kannattaa silti ladata omaan älypuhelimeen heti, sillä käyttäjät saavat suoraan puhelimeensa samat vaaratiedotteet, jotka näytetään televisiossa punaisella pohjalla (esimerkiksi suuri tulipalo). Sovellusta voi käyttää myös muuhun, esimerkiksi tehdä koronavirustaudin oirearvion.

116117 Päivystysapu on laajenemassa valtakunnalliseksi palveluksi. Päivystysapu on maksuton puhelin, johon voi soittaa ja kysyä neuvoa, kun on sairaana. Päivystysavun työntekijä arvioi kertomasi perusteella, onko jo kiire lähteä vaikkapa sairaalan päivystykseen hoitoon vai voitko odottaa oman terveysaseman aukeamista seuraavaan aamuun. Jokaiseen sairaanhoitopiiriin on pian tulossa myös tekstipohjainen versio, jotta kaikki voivat sitä käyttää

esteettömästi. Uudenmaan sairaanhoitopiirissä (HUS-alueella) on voinut ottaa chat-yhteyden Päivystysapuun jo jonkin aikaa.

Kirjoittaja työskentelee erityisasiantuntijana Kuurojen Liitto ry:ssä. Juttu on julkaistu alun perin Kuurojen Lehdessä.

Hätätilanteet

Hätätilanteessa, jos tarvitset poliisin, palokunnan tai ambulanssin apua, lähetä tekstiviesti numeroon 112. Muista rekisteröityä palveluun. Ohjeet rekisteröintiin löytyvät Hätäkeskuslaitoksen sivulta. Muista myös 112 Suomi -sovellus.

Jos tunnet itsesi sairaaksi, ota yhteyttä 116117 Päivystysapuun. Siellä neuvotaan hoito-ohjeet tai ohjataan sinut päivystykseen. 116117 on palvelun puhelinnumero.

Tekstipuhelupalvelu on tarkoitettu muuhun kuin hätätilanteiden puheluihin. TPP:n nykyiset aukioloajat ovat ma-pe klo 6.00–22.00 ja la klo 8.00–18.00. TPP on suljettu sunnuntaisin ja arkipyhinä.

Kelan etäpalvelu palvelee suomalaisella viittomakielellä. Palvelu on avoinna ma-pe klo 7.30–18 ja la klo 10–14. ■

STEA julkaisi rahoitusehdotuksensa

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) on julkaissut sosiaali- ja terveysministeriölle valmistelunsa avustusehdotuksen vuodelle 2021. STEA jatkaa Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnan avustamista.

Yleisavustusta on saatu 375 000 euroa, aluepalveluiden avustusta 411 272 euroa ja sopeutumismuutosten avustusta 111 000 euroa. ICT-palveluihin avustusta on saatu 250 000 euroa. Voimavaroja vahvistavaan

toimintaan avustusta on saatu 80 000 euroa. Kommunikaatiopalveluun on saatu 130 000 euroa. Paikkaauki-avustusta on myönnetty 32 458 euroa.

STEA tukee yhdistyksen toimintaa yhteensä 1 357 272 eurolla. Sosiaali- ja terveysministeriö tekee lopullisen päätöksen myönnettävistä avustuksista tammi–helmikuussa 2021.

Lähde: Stea ■

Vammaisten tulkkauspalvelun kilpailutus päättynyt

Kela on kilpailuttanut vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun vuosille 2021–2022. Tarjouksia saatiin kuudelle hankinta-alueelle määräaikaan mennessä yhteensä 254. Tarjouksia tuli 155 tulkkauspalveluyritykseltä.

Kela on nyt tehnyt vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun hankintapäätökset ja lähettänyt ne kilpailutukseen

osallistuneille. Valitut palveluntuottajat ja tieto tulkkien määrästä julkaitaan tammikuussa 2021.

Asiakkaille tiedotetaan palvelun muutoksista tammikuun lopussa kirjeitse sekä kela.fi:ssä.

Lähde: Kela ■

1970-luku: yhdistys perustetaan

Teksti: Eetu Seppänen

**Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n
kuva-arkisto**

Kuurosokeiden asioista alettiin kiinnostua Suomessa 1960-luvulla. Vuonna 1969 Sokeain Keskusliitto (Näkövammaisten liitto) palkkasi ensimmäiseksi kuurosokeiden huolto-sihteeriksi **Inger Lindgrenin**.

Vaikka kuurosokeita oli eri aistivammaisjärjestöjen toiminnassa, ne eivät täysin vastanneet heidän tarpeisiinsa. Niinpä kuurosokeille tarvittiin oma yhdistys.

Suomen Kuurosokeat ry:n perustava kokous pidettiin 16. joulukuuta 1971 Näkövammaisten ammattikoulussa shakkikisan yhteydessä.

Yhdistyksen perustamisasiakirjan allekirjoitti **Kaija Multala** (myöhemmin **Salekari**) ja Inger Lindgren. Perustavan kokouksen puheenjohtaja oli kuu-rojenpappi **Eino Savisaari**, joka alun perin oli kutsuttu shakkikurssille pitämään hartautta. Lindgren valittiin yhdistyksen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

Alkuvuosinaan yhdistys keskittyi järjestämään kuurosokeille vapaa-ajan toimintaa ja tekemään kuurosokeutta tunnetuksi.

Yhdistys järjesti yhteistyössä Sokeain keskusliiton ja Näkövammaisten ammattikoulun kanssa kursseja ja leirejä. Vuosittain pidettiin hiihtoleiri ja pikukujoulu. Ulkomaanmatkojakin tehtiin, jopa Thaimaahan asti.

Sokeain Keskusliitto alkoi vuonna 1975 julkaista Kuulonäkövammaisten lehteä, josta tuli 1980-luvulla Suomen Kuurosokeat ry:n oma järjestölehti, Tuntosarvi.

Kuurosokeiden palvelut eivät kehittyneet merkittävästi koko 1970-luvulla, joten vuonna 1978 eräessä yhdistyksen johtokunnan kokouksessa **Kari Hyötylä** ehdotti, että kuurosokeat vierailisivat presidentti **Urho Kekkosen** luona.

Presidentti otti lähetystön vastaan 3. marraskuuta. Lähetystöön kuuluivat varapuheenjohtaja **Paavo Korhonen** ja Kari Hyötylä. Heillä oli tulkkeinaan Kaija Salekari ja Inger Lindgren.

muistoja eri vuosikymmeniltä

Presidentille annettiin Salekarin ja Lindgrenin kirjoittama muistio kuurosokeiden oloista ja erään amerikkalaisen runoilijan kirja. Muistioon presidentti tutustui jo tapaamisen aikana ja esitti siitä kysymyksiä. Aikaa vierailulle oli varattu 10 minuuttia, mutta presidentti osoitti kiinnostusta kuurosokeiden asemaan niin paljon, että aika venyi puoleen tuntiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 28. marraskuuta työryhmän tutkimaan kuurosokeiden asioita. Työryhmän muistio, *"Kuurosokeat Suomessa"*,

valmistui vuoden kuluttua. Sen ehdotusten pohjalta kuurosokeiden palveluja ryhdyttiin kehittämään heti 1980-luvun alussa.

Jaa muistosi

Tuntosarven toimitus kerää muistoja yhdistyksen toiminnassa mukana olleilta. Valikoituja tekstejä julkaistaan juhlavuonna Tuntosarvessa. Voit lähettää tekstin toimitukselle osoitteeseen: viestinta@kuurosokeat.fi ■

Viljo Kinnunen ja ensimmäinen puheenjohtaja Inger Lindgren.

Kuurosokeiden kerhot

Tampere

Kerho kokoontuu 26.1. klo 16.30–18.00 Ravintola Antikassa, Väinölänkatu 1.

Satakunta

Kerhotoiminta alkaa 13.1. klo 12–15 Satakunnan Yhteisökeskus Otavassa. Os. Otavankatu 5 B, Pori. Huom. Paikan muutos. Pidämme kerhon, jos koronaepidemia sen sallii. Otan kerholaisiin yhteyttä asiassa tarvittaessa. Aiheena mielenterveys ja hyvinvointi. Luennoitsijana Satakunnan Mielenterveysseurasta Aino Santalähde ja Eve-liina Jääkseläinen.

Kevätkokousta ei pidetä, vaan tarkastetaan kerhon kirjanpito. Nautimme myös Suomen Kuurosokeat ry:n kerhoille tarjoamasta joulupuurosta ja sopasta. Kerho tarjoaa pullakahvit. Kasvomaski pakollinen, tuon mukana ni käsidesiä ja kasvomasseja. Lisätiedot Sainilta: puh. 0400 532413 tai saini.lepisto@gmail.com

Kalakerho Kalakaverit

Pilkkikisat järjestetään 4.–7.3. (to–su)

Lappajärvellä, Hotelli Kivitiipussa. Lähtö torstaina klo 10.00 Kuurosokeiden Toimintakeskukselta Tampereelta, pa-luu sunnuntaina klo 16.30.

Ohjelmassa on muun maussa kivaa yhdessäoloa ja ulkoilua kodalle, jossa nautimme lounaan (makkaraa, salaattia ja pullakahvit nuotiolla). Mahdollisuus lumikengillä kävelyyn ja pilkkimiseen. Varsinaiset kisat ovat la 6.3. klo 9–15 välisenä aikana (lounas kodalla). Ohjelma lähetetään ilmoittautuneille.

Pilkkikisoihin voi tulla myös rentoutumaan, juttelemaan ja saamaan vertaistukea. Kisoihin osallistuminen ei pakollista.

Viimeinen ilmoittautumispäivä pe 15.1. Lähetämme ennakkomaksun (50 e) ilmoittautuneille helmikuun alussa.

Hinnat: Täyshoitopaketti (majoitus ja ruokailut), 2 hh 297,50 e/henkilö/3 vrk ja 1 hh 357,50 e/henkilö/3 vrk. Pilkkikisan osallistumismaksu 10 e/henkilö. Bussikuljetuksen hinta Tampere-Lappajärvi-Tampere 10 e/henkilö.

Ilmoittautuminen: irja.rajala@gmail.com, 046 5468 298 tai mauno.kungas@gmail.com, 040 5587 540

Toimintakykyä muutoksessa -kurssit

(entinen sopeutumisvalmennus)

Yhteys maailmaan viittoen

Ajankohta: Kurssin I-osa toteutetaan 9.–12.2.2021 ja II-osa 14.–17.9.2021. Paikkana Kuurosokeiden Toimintakeskus, Insinöörinkatu 10, Tampere.

Kohderyhmä: viittomakieltä käyttävät, aikuiset kuurosokeat. Mukaan otetaan kahdeksan kurssilaista.

Tavoite: Vahvistaa kurssilaisten hyvinvointia ja lisätä tietoa viittomakielisestä viestinnästä. Maailman muuttuessa suomalainen viittomakielikin muuttuu. Etsitään keinoja kehon ja mielen hyvinvointiin. Kurssi sisältää ryhmäkeskusteluja, harjoituksia, ulkoilua ja retken.

Ilmoittautuminen 14.1. mennessä, joko paperisella hakemuksella osoitteeseen: Suomen Kuurosokeat ry, Taru Kaaja, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere tai sähköisellä hakemuksella www.kuurosokeat.fi -sivuilla olevan hakemuslinkin kautta.

Lisätietoja: kurssisuunnittelija Kaisa Surakka (ma–ke), kaisa.surakka@kuurosokeat.fi

kuurosokeat.fi, puh. 040 545 0438 (myös tekstiviestit ja WhatsApp)

Vaikea kuulla, vaikea nähdä

Ajankohta: 15.–19.3. Kuurosokeiden Toimintakeskus, Insinöörinkatu 10, Tampere.

Kohderyhmä: Seniori-ikäiset henkilöt, joilla kuulon ja näön tilanne on heikentynyt.

Tavoite: Antaa tietoa palveluista ja apuvälineistä, joista kurssilaiset voisivat hyötyä. Keskustelua ja toiminnallisia harjoituksia. Kurssin sisältö jous-taa osallistujien toiveiden mukaan.

Ilmoittautuminen: 14.2. mennessä, joko paperisella hakemuksella osoitteeseen: Suomen Kuurosokeat ry, Taru Kaaja, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere tai sähköisellä hakemuksella www.kuurosokeat.fi -sivuilla olevan hakemuslinkin kautta. Lisätietoja: kurssisuunnittelija Kaisa Surakka (ma–ke), kaisa.surakka@kuurosokeat.fi, puh. 040 545 0438 (myös tekstiviestit ja WhatsApp).

ICT-koulutus

Järjestämme ICT-koulutusta lähiopeuksena Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereella alkuvuodesta 2021 seuraavasti:

Helmikuussa (1.–5.2. eli viikko 5) aiheena on *"Yhteyksiä etänä"*. Viikko on suunnattu puheella kommunikoiduille henkilöille. Tutustumme erilaisiin etäyhteysohjelmiin: miten osallistun kokoukseen tai etäkoulutukseen ja miten otan yhteyden kaveriin. Kokeilussa Teams, TeamViewer ja Zoom. Voit ehdottaa omaa ohjelmaasi. Ilmoittaudu 13.1. mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Maaliskuussa (1.–5.3. eli viikko 9) aiheena on *"Enemmän Windows kymmistä"*. Viikko on suunnattu viittomakielisille henkilöille. Oppilaille on oltava mukanaan omat tulkit. Tutustumme käyttöjärjestelmän mukana tuleviin ohjelmiin, resurssienhallintaan, varmuuskopiointiin ja näppäinkomentoihin. Osallistujan on hallittava tietokoneen peruskäyttö. Mukaan voi tuoda oman kannettavan tietokoneen, jossa on Windows 10 -käyttöjärjestelmä. Ilmoittaudu 29.1. mennessä: ict-koulutus@kuurosokeat.fi

Oppilaille korvataan matkat yleisillä kulkuneuvoilla kotoa Toimintakeskukseen ja takaisin. Opetus, majoitus ja ruokailut ovat oppilaille maksuttomia.

Helsingin Toimintapäivät

Ohjaaja Anita Palo palaa joululomalta

töihin ma 11.1. Ilmoittautumiset voi laittaa sähköpostiin, WhatsAppiin tai tekstiviestillä, vaikka ohjaaja on vielä lomalla. Varaudu mahdollisiin muutoksiin! Seuraamme koronatilannetta. Ohjaaja tiedottaa ajankohtaisista asioista ym. sähköpostissa ja Facebookissa. Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimiston osoite: Marjaniementie 74, Helsinki, 4. kerros. (ILRIS-keskus). Muiden tapahtumien osoite näkyy ilmoituksessa.

Kuukauden vieras

Ti 12.1. klo 13–16 Helsingin aluetoimisto. Vieraana järjestön uusi toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen. Tule tapaamaan ja tutustumaan. Voit esittää kysymyksiä, ajatuksia tai toiveita. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkiä. Tilassa induktio. Tilaa tarvittaessa tulkki. Ilmoittaudu Anitalle (yhteystiedot lopussa) viimeistään pe 8.1.

Kuntopiiri

To 14.1, 21.1. ja 28.1. klo 13–16 Iiris, 2. krs. Ohjaajana Jaana Marttila. Kuntoharjoittelua, vesijumppaa, uintia ja saunomista. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Oma pyyhe mukaan.

Pannu kuumana

To 21.1. klo 10–12 Iiris. Helsingin

alustoimistolla. Yhdessäoloa, keskustelua, kahvittelua. Voimme antaa neuvoja erilaisissa asioissa. Mukana ohjaaja Anita Palo, palveluasiantuntija Heli Lappalainen, ICT-asiantuntija Kimmo Rouvinen tai- ja ICT-päällikkö Marko Vainioma. Ota tarvittaessa oma laitteesi mukaan. Kahvitarjoilu (1 e). Paikalla kaksi yleistulkkia. Tilassa induktio. Tilaa tarvittaessa oma tulkki. Tilaisuuden jälkeen ruokailu omakustanteisesti lirkksen ravintolassa ja voit jatkaa kuntopiiriin.

Ilmoittaudu viimeistään pe 15.1. Anitalle tai Helille: heli.lappalainen@kuurosokeat.fi, puh. 040 553 9069. Anitan yhteystiedot: anita.palo@kuurosokeat.fi, WhatsApp tai tekstiviestit 040 837 7896, Facebook: Helsingin kuurosokeiden Toimintapäivät

Sekalaista

Helmikuun Tuntosarvi

Ilmoitukset lehteen ke 13.1. klo 12. Osoite: viestinta@kuurosokeat.fi. Ilmestyy viikolla 5.

Tietovisan vastaukset

1. 1802 2. Kiova 3. Putosi taivaalta tanskalaisten ja virolaisten välisen taistelun aikana 15.6.1219. 4. Kheopsin, Menkauren ja Khafren. 5. Havaiji

Päivyri

12.2. Kansallinen viittomakielen päivä
28.2. Kansainvälinen harvinaisten sairauksien päivä ■

On nälkä.

Tilaan pizzaa.

Helikopteri toimittaa
pizzaa minulle.

Sarjakuvan tekijä: Aarne Pirkola

Tue Suomen Kuurosokeat ry:n toimintaa

Voit tukea toimintaamme itsellesi sopivalla tavalla:

- tule mukaan vapaaehtoistoimintaan
- tee kertalahjoitus
- tee testamenttilahjoitus
- tee merkkipäivälahjoitus
- tee säännöllinen kuukausilahjoitus

Tili: FI56 5541 2820 0125 82, OKOYFIHH

Rahankeräyslupa: RA/2018/719, lupa on voimassa 01.01.2019-31.12.2021 koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

Kysy lisätietoja Janikalta: janika.lanne@kuurosokeat.fi tai 040-6512511

